Ը· ՏԱՐԻ 2364 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 2 ՔԱՂՈՑ 4384 10 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1891 20 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1309 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՆ ՈՐ ԻՒՐ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ· Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده‌سى آره‌وك

ادارەسنه مخصوص

Direction du Journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան գներեկան արժէք 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար երկիրներու [illegible] 56
» » [illegible] 28
Ընդհանուր Թուղթի [illegible] Տարեկան 0սմ 0ակի 2
Գաւառաց Թղթատարաց [illegible] Ղրշ· 50

Խմբագրութեան [illegible] գրութիւնք չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 10|22 ԴԵԿՏ· 1891

ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՁԻՒՆՆ Ի Կ· ՊՈԼԻՍ

Պոլսեցիք երէկ, Դեկտ· 9, արթնանալով, այս մեծ մայրաքաղաքը ճերմկցած գտան եղանակին առաջին ձիւնովը։

Շաբաթ օրուընէ ջերմաչափն աղդարարած էր սպիտակփառ հիւրին գալուստն, և յորդահոս անձրեւն իբրեւ նմոյշ քիչ մ'ալ ձիւն բերած էր հետը։ Լրագրաց ընթերցողներ մի քանի օրէ ի վեր կը դուշակէին Կ· Պոլսոյ վրայէն անցնելիք փոթորիկն, որ անցեալ չաբթուն Եւրոպիոյ արեւմտեան եզերաց վրայ, Մեծին Բրիտանիոյ և Ֆրանսայի կողմերը, շատ մը աւերումներ գործեր, և յօրէ անտի դէպ արեւելք կը յառաջանար։

Այս ցրտաշունչ մրրիկներ և այս ձիւնաբեր յորձանքներ միտքերնիս չե՞ն բերեր զանոնք օրոց համար բացառապէս ծանր կուգան եղանակին այս խստութիւնքը։ Պոլսոյ մէջ աղքատ դասերուն վիճակն ամէն ժամանակէ աւելի դժուար է։ Շատ մը գործեր որք կ'ապրեցնէին փոքր արհեստաւորներն, այժմ Եւրոպացիք աւելի մեծ դրամագլխով կը շահագործեն։ Էսնաֆ մարդեր որք երբեմն բարեկեցիկ էին բաւական՝ այսօր աղքատացած են, այնպիսի աղքատութեամբ մը որ կը ծածկուի, և հետեւապէս դառնագոյն է քան զայն որ կը հռչակուի, որ փողոց կ'ելնէ, որ կը մուրայ։ Ածուխի և փայտի խնդիրն այսօր իբրեւ կենսական խնդիր մտահոգ կը թողու շատեր որոց համար անկարեւոր էր երբեմն։ Աչքէ անցուցէք գպրոց գացող տղայքն, և ամէն թաղի մէջ տիրող թշուառութեան չափուն վրայ բաւական ճիշդ գաղափար մը կրնաք կազմել։ Հայր մը եւ մայր մը չատ անգամ իրենցմէ կը զրկեն եւ իրենց զաւակին կուտան։ Ի՞նչ վիճակի մէջ են ուրեմն այս հայր և այս մայր երբ այն սառն եղանակին իրենց զաւակները գպրոց կը զրկեն պատռած կոշկով, զոր նորոգել տալու պէտք եղած քանի մը փարան հազիւ օգտեցուցած են Սիմիթճիի հացին, որ տղուն ցերեկի բոլոր ճաշը կը կազմէ, զոր իւր գրպանին մէջ կամ լաթի կտորի մը մէջ փաթթած կը տանի գպրոց, մտելով, դողալով, ի՛նքն իսկ որ երբեք իւր մարմինը չափազանց տաքցնելու պատեհութիւն չէր ունեցած, որ գուցէ ծնած օրէն վարժուած էր արդէն մսելու։ Ս· Ծնունդ չէ եկած դեռ որպէսզի այս տղուն ձեռք մը լաթ չենէ բարերար մը, կամ բարեգործ աղքատախնամ ընկերութիւն մը, եթէ բախտը բերէ որ ի հարկէ սահմանափակ այն առատաձեռնութեան մէջ, այս տղուն վիճակն ուշադրութիւն գրաւէ, և մինչեւ այն ատեն պէտք է ցնցոտիներ հագնի, երկնի՛ւ եթէ օգին մէջ իսկ պտրտող թոքատապը, ցնդատապը, փողացաւը կամ ժանտատենդը խնայեն իրեն ձմեռ մ'ալ։

Ո՞վ մտած է երբեք այս տղուն սրտին մէջ, որ հարկաւ բան մը կ'ըզգայ, ո՞վ քննած է երբեք անոր միտքն, որ արդէն իսկ խորհիլ սկսած է։— Թշուառութիւնը շատ կը վարժեցընէ խորհելու։ Ի՞նչ կ'անցնի կը դառնայ այն սրտին, այն մտքին մէջ, ի տես ուրիշ բարեկեցիկ տղոց ամէն կերպ դիւրութեանց նոյն այն դպրոցին մէջ, դուցէ նոյն դրասեղանին վրայ։ Ի բաց առեալ կրկնապէս թշուառ ծնողներն որք իրենց զեղխութեանց համար դրամ գտնեն եւ ամենէն պիտանի բաներն իրենց զաւակաց ղլանան, իբրեւ ընդհանուր կանոն կրնանք ընդունիլ թէ ծնողք ամէն զոհողութիւն պիտի ընեն որ իրենց զաւակաց սիրտը չկարի, որ ուրիշ տղաքներէ իրենց տարբերութիւն չափազանց չտխրեցնէ զանոնք, և սակայն երբ այս առաւօտ, Պոլսոյ դրէթէ ամէն կողմն, այլ մանաւանդ աղքատիկ թաղերու մէջ, դպրոց գացող տղայքը կը տեսնէինք, կարելի՞ էր միթէ որ չդդածուէինք շատ մը ծնողաց «երկու ծայրերը մէկ բերելու» ճիգերուն ամլութենէն, որ աչքերնիս ծակելու չափ որոշ կ'երեւէր իրենց տղայոց հագուստին կապուստին վրայ, դէմքին վրայ, ու մինչեւ իսկ ձեռքի ծրարին վրայ։ Բայց գիտէ՞ք թէ այս ձիւն ի՛նչ ձիւն բերած է այն հօր, այն մօր դէմքուն։—Այս տարի անտառային խրճիներու բերմամբ քիչ և դէշ ածուխ և փայտ բերուեցաւ Պոլիս, ուր վառելեաց գինն 100էն 30–40 վրայ դրաւ, հացին գինն ալ 100ին 25–35, ընդհէղհներն և բանջարեղէններն անդամ ուրիշ ձմեռներէ աւելի սուղ են այս ձմեռ, միսը Պոլսոյ մէջ արդէն միշտ սուղ է աղքատին համար, և ո՞ղջ մնայ Փալամուտ ձուկն, որ առատ է այս տարի, բայց դժբախտապէս ամէն բանի չոգտեր, և անոր առատութենէն ընդ երկար օգուտ չեն կրնար քաղել Պոլսոյ աղքատն և պանդուխտն։ որովհետեւ յոյն վաճառականք այս վաղանցիկ առատութենէն կարեւոր շահ մ'ընելու համար, այն և ուրիշ ածան ձուկեր կը մաքրեն, և աղի ջուրի մէջ դրած կը զրկեն Բուսելի, Պուլկարիա, և Մարմարայի եզերքն, և աւելի հեռաւոր տեղեր։ Այն աղքատ դասուց համար որք օրն օրին կ'ապրին, որք խանութի մը չեն բանեցներ, այլ կ'ուտեն եթէ կարենան օրական գործ մը գտնել, այս ձիւն ճշմարիտ փորձանք մ'է՝ ամէն կերպ աշխատութիւն առաջամպէս դադրեցնելով։ Աւելի բազմաթիւ են այնպիսիք որք կը կարծուի թէ գործ մ'ունին, բայց իրօք օրական մը չեն կրնար շահիլ այսօր, եւ որք երեկոյին իրենց տղուն ձեռք տարակ մը պիտի տան և երկու ղրուշ, որպէս զի փողոցի անկիւնը դանուող ածխավաճառէն քիչ մը ածուխ բերէ, որ յաճախ ոչ այլ ինչ է բայց եթէ սեւցած հող կամ փոշի։ Ի՞նչ ուրախութիւն խեղճ փոքրիկներուն համար երբ իրենց մեծ եղբարն աւետէ թէ կրակ պիտի վառէ մայրիկին։ Հապա խեղճ կնոջ տանջա՞նքն որ կը դանդատի թէ այն թաց փոչին չի վառիր։ Ինֆլուենցայի տեղական (սբօրատիք) դէպքեր արդէն իսկ կը նշմարուին Կ· Պոլսոյ այլ և այլ կողմերն, և ո՞վ պիտի նկարագրէ այն ընտանիքներն որոց մէջ ո՛չ միայն ուտելիքի և վառելիքի հոգը կայ այսօր, այլ և պառկող հիւանդին այս գիշերուան տագնապին հոգը կայ։ Զի յայտնի է թէ բժիշկը ծրիապէս պիտի այցելէ՞, և եթէ այցելէ, դեղագործն ապառիկ պիտի չենէ՞ դեղագիրն, եւ յետոյ, բժիշկին և դեղագործէն աւելի գործնական, մսավաճառը պիտի համոզուի՞ քաղ մը Գալաթիոյ տուն զրկելու՝ անհրաժեշտ մսի ջուրին համար։ Հայագործն արդէն երեկ՝ կիւրակի առաւօտ՝ չծանօթ ընտանիքին մեծին, —որ այս ազգարարութեան պէտք չունէր ապաքէն, —թէ չեբեւեռեցած է, և ա՛լ հաց չպիտի ձգէ եթէ փարա չտրուի։—Բայց հացը գուցէ բերել տուող այս մարդը շաբաթ մ'է բաղդատմամբ իրեն վիճակեալ սա միւս մարդուն որ ամէն իրիկուն իւր տոպրակին մէջ երկու-երեք հաց դրած տուն կը բերէ, վար տնսակ հաց, տովորակներէն 10 փարա ածան։—Այո՛, բայց եթէ ամէն օր կանխիկ դրամ չկայ։ Հապա ո՞ն օրն որ այն երեք հացին գինը չէ վճարուած։ Փռապանն ապառիկ չի տար»։

Ուրիշ խեղճութիւն Խաներուն մէջ։ Պանդուխտներէ քիչեր հաստատ գործ ունին։ Օրականով ապրող մարդիկ են։ եթէ աշխատեցան, օրական մը կը շահին։ Զմեռն ամենամեծ նեղութեան ժամանակ է անոնց համար, մանաւանդ եթէ չատ խիստ ըլլայ և երկար տեւէ։ զի գործերը կը դադրին։ եթէ տարւոյն գեղեցիկ օրերուն մէջ աշխատած և քիչ մը դրամ մէկ կողմ դրած եր, ի՞նչ և է, թէեւ պէտք չէ մոռնալ թէ իւր խնայութիւնք իր մէն աւելի իւր երկրի ընտանեաց համար պէտք են։ Հապա եթէ գործերն յայտնի չե՞ն գացած այս տարի։— Պարտք պիտի ընէ, և գաւառին մէջ կնքուած ծանր պարտքերէն գրեթէ ոչինչ նուազ անտանելի են այս մարդոց Պոլսոյ մէջ կնքած պարտքերը, վաշխառուաց մօտ, որոց դէմ միշտ գանգատելով, անոնց դիմելէ չի դադրիր գաւառացին։ Խնայութեան համար այս պանդուխք 8.10 15 հոգի մէկ սենեակի մէջ կը պառկին, որոց օդին ապականութիւնը, վառարանին մէջ մխացող ծուխին օգնութեամբ, զոր ածխային խնայութեան համար աղէկ չեն վառեր սենեկէն դուրս, աւելի կընայ գրուիլ կամ զրուցուիլ քան երեւակայուիլ։ Գիտէք որ այս մարդիկ յաճախ կը հիւանդանան, և եթէ երբեք հիւանդանոց երթան, բժիշկը տարեկան տեղեկագրին մէջ կը ցուցընէ թէ գաւառներէն ողջ առողջ եկած գաւառացիներէ անոնք որ կը հիւանդանան՝ ամենէն աւելի թոքախտէ կը տառապին։ Բազում այն է սակայն որ հիւանդանոց չեն երթար և կը շարունակեն յամբարար մեռնիլ իրենց սենեկին մէջ, իրենց ընկերներն եւս թուանաւորելով։ զի եթէ Կ· Պոլսոյ մէջ հիւանդացող ամէն պանդուխտներն Ազգ· հիւանդանոց փոխադրուէին, նորակառոյց չէնքին նման ուրիշ երկու-երեք չէնքեր հարիւ կը բաւէին։

Հապա այն տուներու մէջ ուր մոլութիւն թշուառութեան հետ միացած է։ Հապա այն ընտանեաց մէջ ուր հայրն օրական վաստակ քանի մը ղրուշին մեծագոյն մասը գինեատունը կը ձգէ։ Հապա այն տղայք որ իրենց հօրմէն կամ մօրմէն լքուած են, որք իրօք ընտանեզուրկ են, որոց համար փողոցի կնանքը միայն հրապոյր կրնայ ունենալ։ Հապա որո՞ւ են այն տղայք որ այս ձիւնին տակ դերեզմանատան մէջ իրար կը քարկոծեն, իրենց հասակէն չատ մեծ յիշողներով չ'չարելով աւելի հնչուն հարուածները զորս իրարու կուտան։ Թուչունն իրենց բունն ապաստանած են, չուներն անգամ մէկ մէկ ծակ դտած են կծկուելու համար այս օդին։ իսկ այս տղայք ի՞նչպէս դուրսը մնացած են։—Բայց իրօք տուն ունի՞ն։ զի տուն չորս պատերը չեն միայն։

Գթութիւն, բարերարութեան, նպաստամատոյց հաստատութեանց մեծ պէտք կայ ուրեմն այս մեծ ոստանին մեծամեծ թշուառութիւններն սփոփելու համար։ Երախտագիտութեան արժանի է Վեհ· Սուլթանին հոգածութիւնն, որով Հաւազդային Ընկերանոց մը հիմնած է մայրաքաղաքին մէջ։ Օգտակար գործ մը կը կատարեն նաև թաղական խորհուրդք և աղքատախնամ ընկերութիւնք, որք գրէթէ ամէն թաղի մէջ անձնուիրապէս պարտականութիւն ստանձնած են օգնել թշուառ ընտանեաց, անոնց մանաւանդ որոց թշուառութիւնն հրապարակաւ չարտայտուիր։ Ս· Փրկչի Հիւանդանոցն ևս ձմրան եղանակին մէջ ամէն ժամանակէ աւելի պատսպարեաներ կ'ունենայ, և ծախուց համեմատական աճում։ Անոնք որ բոցանշոյլ 101 ածուխը կամ չոր կաղնին չառաջամբ լափող ջեռներն կամ կրակարանին մօտիկ նստած՝ ամրափակ պատուհաններու ետեւէն մասնաւոր հաճութեամբ մը կը դիտեն դուրսը տեղացող ձիւնը կամ գոռացող փոթորիկն՝ ի՞նչու չյիշեն այն խեղճերն որոց ամէն ժամանակէ աւելի ցուրտ եղանակն իրենց թշուառութիւնը կուգայ յիշեցնել։ Այն տաք սենեկին կամ դահլիճին ձմեռնային հաճոյքներուն վրայ նոր հաճոյք մը պիտի չաւելցնէ՞ այսպիսի օգերով թշուառ ընտանիք մը կամ ընտանիքներ գէթ առժամապէս սփոփած լինելու գիտակցութիւնն։ Ցորդորելով թաղական խորհուրդներն եւ աղքատախնամ վարչութիւններն որ պիտոյից խստութեան համեմատ կրկնապատկեն իրենց ճիգերն և հանին ուր որ զիրենք կը կոչէ բազմակարօտն աղքատութիւն, աւելի մեծ պարտականութիւն պէտք է համարինք ընկերութեան անխտիր ամէն դասերուն կոչում ընել որ այն հանրային բարեգործ մարմինները օգնեն, որպէս զի իրենց նախախնամական պաշտօնը պատքերուն ի գործ դնելու։ Ազգ· Հիւանդանոց փոխադրուէին, նորակառոյց չէնքին նման ուրիշ երկու-երեք չէնքեր հաղիւ կը բաւէին։

Հապա այն տուներու մէջ ուր մոլութիւն թշուառութեան հետ միացած է։ Հապա այն ընտանեաց մէջ ուր հայրն օրական վաստակ քանի մը ղրուշին մեծագոյն մասը գինեատունը կը ձգէ։ Հապա այն տղայք որ իրենց հօրմէն կամ մօրմէն լքուած են, որք իրօք ընտանեզուրկ են, որոց համար փողոցի կնանքը միայն հրապոյր կրնայ ունենալ։ Հապա որո՞ւ են այն տղայք որ այս ձիւնին տակ դերեզմանատան մէջ իրար կը քարկոծեն, իրենց հասակէն չատ մեծ յիշողներով չ'չարելով աւելի հնչուն հարուածները զորս իրարու կուտան։ Թուչունն իրենց բունն ապաստանած են, չուներն անգամ մէկ մէկ ծակ դտած են կծկուելու համար այս օդին։ իսկ այս տղայք ի՞նչպէս դուրսը մնացած են։—Բայց իրօք տուն ունի՞ն։ զի տուն չորս պատերը չեն միայն։

Գթութիւն, բարերարութեան, նպաստամատոյց հաստատութեանց մեծ պէտք կայ ուրեմն այս մեծ ոստանին մեծամեծ թշուառութիւններն սփոփելու համար։ Երախտագիտութեան արժանի է Վեհ· Սուլթանին հոգածութիւնն, որով Հաւազդային Ընկերանոց մը հիմնած է մայրաքաղաքին մէջ։ Օգտակար գործ մը կը կատարեն նաև թաղական խորհուրդքն և աղքատախնամ ընկերութիւնքն, որք գրէթէ ամէն թաղի մէջ անձնուիրապէս պարտականութիւն ստանձնած են օգնել թշուառ ընտանեաց, անոնց մանաւանդ որոց թշուառութիւնն հրապարակաւ չարտայտուիր։ Ս· Փրկչի Հիւանդանոցն ևս ձմրան եղանակին մէջ ամէն ժամանակէ աւելի պատսպարեաներ կ'ունենայ, և ծախուց համեմատական աճում։ Անոնք որ բոցանշոյլ 101 ածուխը կամ չոր կաղնին չառաջամբ լափող ջեռներն կամ կրակարանին մօտիկ նստած՝ ամրափակ պատուհաններու ետեւէն մասնաւոր հաճութեամբ մը կը դիտեն դուրսը տեղացող ձիւնը կամ գոռացող փոթորիկն՝ ի՞նչու չյիշեն այն խեղճերն որոց ամէն ժամանակէ աւելի ցուրտ եղանակն իրենց թշուառութիւնը կուգայ յիշեցնել։ Այն տաք սենեկին կամ դահլիճին ձմեռնային հաճոյքներուն վրայ նոր հաճոյք մը պիտի չաւելցնէ՞ այսպիսի օգերով թշուառ ընտանիք մը կամ ընտանիքներ գէթ առժամապէս սփոփած լինելու գիտակցութիւնն։ Ցորդորելով թաղական խորհուրդներն եւ աղքատախնամ վարչութիւններն որ պիտոյից խստութեան համեմատ կրկնապատկեն իրենց ճիգերն և հանին ուր որ զիրենք կը կոչէ բազմակարօտն աղքատութիւն, աւելի մեծ պարտականութիւն պէտք է համարինք ընկերութեան անխտիր ամէն դասերուն

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՁՕՐ· ԲԱՖԻՐԻՎԻ ԿՈՄՍ

Վիլհէլմ Կայսրն ա՛նքան ուրախացաւ Ֆափրիվի նախարարապետին բանակցած առեւտրական դաշնադրերուն Ռախսթակին քուէարկմամբ, որ, ինչպէս երեկի հեռագրէն իմացուեցաւ, հրապարակային տեղ մը, ի լուր այն քաւէարկութեան, իւր նոր վարչապետին գովեստն ընելով, Կոմսութեան ատիճան բարձրացուց զնա անմիջապէս։ Այս կայսերական գոհունակութեան բուռն շարժառիթն իմացուելու համար, պէտք է ըսենք թէ Պիզմարք իշխան օր առաջ յայտարարած էր լրագրապատներու թէ ինք հակառակ է առեւտրական այն նոր դաշնագրաց, որով գերման կառավարութիւնն, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և Իտալիոյ հաճոյ լինելու համար, կարգ մը մաքսերու գեղչմամբ իբր 30 գերմանական արհեստներու և ճարտարութիւններու վնաս կը հասցնէ, որոց առաջինն է երկրագործութիւն կամ ագարակագործութիւն։ Այս առթիւ Պիզմարք պախարակեց գերման պաշտօնէութիւնը, զոր չարիք մը նկատեց սա պատճառաւ որ երկրին տնտեսական շահերը կը տնօրինէ առանց բանի մը մասնէն տեղեկութիւն ունենալու, մինչ՝ կ'ըսէ՝ այպիսի խնդրոց վրայ որոշումնք պէտք էր տրուէին խորհրդակցութեամբ ամէն կերպ շահու տէր արհեստաւորաց և գործի մարդոց։ Պիզմարք որ երբեմն առ ոչինչ կը դրէր Ռախսթակին իշխանութիւնն, այժմ ջերմ պաշտպան կանգնելով Խորհրդարանին սահմանադրական իրաւանց, յայտարարեց որ կառավարութիւնը Ռախսթակին հեղինակութիւնը կ'անտեսէ՝ ամենայն լուութեամբ պատրաստելով այն առեւտրական դաշնագրեր, և չընդունելով որ երեսփոխանութիւնն ո՛և է փոփոխում մուծանէ անոնց մէջ։ Ի վերջոյ ծանոյց թէ չուզեր անձամբ ներկայանալ ի Ռախսթակ և խօսիլ, ո՛չ միայն զի իւր բժիշկն իրեն արգիլած է այնպիսի յոգնեցուցիչ աշխատութիւններ, այլ և զի եթէ Խորհրդարան ներկայանար պիտի հարկադրուէր կառավարութեանհանդէպ ընդդիմադրի դերն այնքան ազդուապէս կատարել որ գուցէ հետեւանքներ ենթադրաձէն աւելի ծանր լինին։ Ահաւասիկ նախկին մեծանուն վարչապետին յայտնած այս ընդդիմութեան հանդէպ առեւտրական դաշնագրաց քուէարկումը Ռախսթակին՝ մեծապէս գոհութիւն պատճառած է Կայսեր և նոր փայլ մը աւելցուցած է Ֆափրիվի նախարարապետին քաղաքական գործունէութեան։

ՍՈՎԱՆ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Զարը զարացած է տեսնելով որ մինչ չատ մը նահանգներու մէջ ժողովուրդը սովէ կը կորնչի, ահագին քանակութեամբ արմտիք կը փոխի երկաթուղոյ գծերուն երկայնութեամբ, որովհետեւ զանոնք չուտով փոխադրելու համար բաւական կառախումբք չկան և կարգադրութիւնք թերի են յոյժ։ Այս կայսերական արգարացի տհաճութեան կը վերագրուի ճանապարհաց և հաղորդակցութեանց նախարարին հրաժարումն, որ պարզապէս պաշտօնանկութիւն մ'է եղեր։

Ի ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Թէհրանէ եկած հեռագրեր կը հաստատեն թէ ծխախոտի սպառումը, վերջին կարգադրութեանց բերմամբ, մեծապէս նուազած է։ Անգլիոյ և Եւրոպիոյ ուրիշ երկիրներու ծխախոտագործ ընկերութիւնք չատ դոհ են այսպիսի վիճակներէ զի ծխախոտի վաճառման մենաշնորհի վերածումը ծխախոտի գործածութեան ակներեւ նուազում մը յառաջ բերելով գոհացուցիչ արդիւնք կ'ունենայ առողջապահական տեսակէտով։

ՃԵԳԻՊՏՈՍ

Եգիպտոսի Ընդհանուր ժողովն Եբրեւելեաց դեկտ· 3/15ին բացուեցաւ Խեդիվին կողմէ որ իւր բացման ճառով յայտարարեց թէ ներկայ նստաշրջանին նպատակը պիտի լիներ կարուածական տուրքը զեղչելու համար կառավարութեան կողմէ ներկայանալի ծրագրոյն վրայ խորհրդակցիլ։ Ծրագրին տպեալ օրինակները բաշխուեցան ժողովականաց։

Ի ՓԱՐԻԶ

Գրական դասուն մէջ օրուան դէպքն է երեւելի վիպասան Կի տը Մոփասանի ոգային հիւանդութիւն, որ ըստ ոմանց մինչեւ խելագարութեան կը հասնի, ուստի և զրոյց կար թէ հաբաւային Ֆրանսայէն՝ ուր զրկուած է յառողջութիւն՝ փարիզ պիտի բերուի և մտային հիւանդութեանց դարմանատուն մը պիտի դրուի։ Բայց վերջին լուրք նպաստաւոր են կ'ըսուի։ Նիսի օդէն ազէկութիւն տեսեր է, և կը յուսացուի որ ինքզինք գտնէ նորէն։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԻՇԽԱՆ

Պուլկարիոյ նախորդ իշխանը Ֆրանց Եոզէֆ Կայսեր ներկայացաւ՝ Ն· Կ· Վեհափառութեան կամքն հարցունելու համար տն խնդրոյ վրայ թէ Պուլկարիոյ Ազգ· ժողովոն կողմէ իրեն համար որոշեալ տարեկան 50,000 ֆր·ի թոշակը կրնա՞ ընդունիլ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Ռուս լրագիրք կը հաստատեն թէ Երբեակ Նիզակակցութիւնը քանի կ'երթայ կը զօրանայ, նորանոր այժերով ու կապերով կ'ամրապնդի, եւ նոր դաշնակիցներ կը փնտռէ։ Ուստի, խորհրդ կուտան Ֆրանսայի որ չսպառէ իւր այժեր ներքին տագնապներու

—)(117)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՈՅՐԻՆ ՄՕՏ

—Հաւատացէք որ, ըսաւ Մառի չփոթած, ան չի կրնար ըլլալ··· աւելորդ բան է զայն հարցաքննելիք··· Մնաց որ, կարծեմ արդէն պիտի մեկնէր մեր ուրիշներուն մօտ··· եւ շատ հաւանական է որ ոճիրը գործուելէն առաջ ապարակէն հեռացած է։

Մառի կը մտածէր թէ Պարոյլ փախած ըլլալու է, չգիտնալով որ անիկա փարախն ապաստանած էր։

—Այն մարդը հեռացած չէ ագարակէն և խնամով պահպանել տուած եմ։

—Անպաշտպան մարդ մը է ան զոր ձեր կասկածները չատ չպիտի վրդովին։ Շատ դիւրին է խեղճ մարդերն յուզել և այս յուզումը յաճախ յանցանքի մը հանգամանքն ունի։

—Մեծ շահեկանութիւն կ'ընծայէք ա՞նոր, այնպէս չէ՞։

—Չեմ ճանչնար զնա։ Ապահով եմ թէ զայն ամբաստանելով արդարութիւնը կը սխալի։ եւ կուզեմ սխալ մը խնայել ձեզի։

—Հոս բնակէլէն առաջ չէ՞ք ճանչցած զնա։

—Երբէ՛ք։

—Բոլորովին անծանո՞թ է ձեզ։

—Անծանո՞թ, ըսաւ Մառի խուլ ձայնով։

—Ուրեմն չատ հոգդ չէ ինչ որ տեղի պիտի ունենայ։

—Անծանօթ մը, այո, կրկնեց, քանի որ, երբէք, այո, երբէք իմ ճամբուս վրայ չէ գտնուած նա, և սակայն···։

—Սակայն, հարցուց Միլպէրկ գաղտնայայտնութիւն մը գուշակելով։

—Եթէ կը ջանամ զայն ազատել, պէտք է որ ասոր համար պատճառներ ունենամ, այնպէս չէ՞։

—Կը խոստովանիմ··· եւ պատճառներ կան զորս դուք, դուք մանաւանդ ամենէն աւելի աղէկ կը հասկնաք։ Եթէ այդ տղան կը պաշտպանեմ, պատճառն այն է որ առանձին է նա··· Շարլօն, մեր հովիւը, կը ճանչնայ զայն··· ինձ ըսաւ թէ իրեն պէս լքեալ տղայ մըն է, զոր ո՛չ իր հայրը ոչ իր մայրը մեծցուցած է, և որ, ծնելուն յաջորդ օրն, յանձնուած է հարկային նպաստամատոյց ընկերութեան խնամոց··· Այն ատեն ըսի ինքնին թէ այս լքեալն ուրիշներէն աւելի դժբախտ ըլլալու է և թէ իր մինաւորիկ կեանքն և դիպուածոց ձեռքն յանձնուած ըլլալը պատճառներ չեն որ անոր հետ իբր ոճրագործ և անխնայ կերպով վարուինք···։

Մառի կը լռէ, դատաւորին կը մտնայ և խօսքը կը շարունակէ աւելի մեղմիւ, բայց այս անգամ գրեթէ սպառնալից եղանակաւ մը։

—Եթէ այս ամենը կ'ըսեմ, պատճառն այն է որ կը յիշեմ, կը հասկնա՞ք։ Կը յիշեմ թէ օր մը զաւակ մը ունեցայ զոր չատ պիտի սիրէի եթէ անողորմ մարդիկ չիդային և ձեռքէս չառնէին զայն։ Կը յիշեմ թէ այս տղան դժբախտութեան և առանձնութեան մէջ ապրած է։ Կը վախնամ որ մի գուցէ անիծած ըլլայ իր մայրը, իր մայրը որ թերեւս անմեղ էր, ինչպէս էի··· Այս յիշատակը բոլոր կենացս մէջ պահած եմ··· եւ միայն ես, անշուշտ, այնպէս չէ՞, Պ· Միլպէրկ։

Սա շատ լաւ կը հասկնար ակնարկութիւնները։ Խոովա՞ծ էր։

—Չեմ հասկնար թէ ի՞նչ ըսել կուզէք, կակազեց։

—Օ՜ն ուրեմն, ընդհակառակն սքանչելի կերպով կը հասկնաք։ Արժանի չէի այն վիճակին որ ինձ կը սպասէր։ Բայց գէթ, յանցանքը գործած ըլլալով, իրաւունք ունէի մայր ըլլալու։ Եւ այսօր կը՞նայի իմ զաւակիս հաշիւը պահանջել ձենէ։

Միլպէրկ անհամբեր շարժում մը ըրաւ։

—Վերջապէս ըսաւ։

—Հին պատմութիւններ են ասոնք։ Այս ամենն արդեւք չեղան ձեր ամուսնանալուն և երջանիկ ըլլալուն։

—Ինչէ՞ն գիտէք։

Դատաւորն ուսերը թօթուեց։

—Կարծեմ թէ, գրեթէ քսան տարիէ ի վեր, ձեր գիշերները լացով չէք անցուներ։

—Կը սխալիք։ Ցաճախ կ'արտասուեմ։

Միլպէրկ, խեղճ կնոջ ակնարկէն նեղուած, կնահաճ ձեւ մը առաւ։

—Արտասուք չեն աւրեր ձեր դէմքին թարմութիւնը։

Բայց Թերէզ լռութիւն հրամայեց նմա։

—Լռեցէ՛ք··· Այսպէս, դուք խղճի խայթ չէ՞ք ունեցած։

Դատաւորը չի պատասխանեց և գլուխն անդին դարձուց, ձանձրացածի պէս։

—Ա՛հ, դժբա՛խտ, դժբա՛խտ, եթէ գիտնար, մրմնջեց Թերէզ։

—Վերջապէս, ըսաւ Միլպէրկ համբերութիւնն հատած, ի՞նչ ըսել կուզէք։ կարծես կը փափագիք արգիլել զիս չ'հարցաքննելու թափառաշրջիկը որ կը քնանայ ձեր փարախին մէջ։ Ի՞նչ նպատակաւ։ ի՞նչ է ձեր միտքը։

—Արդարեւ կ'աղաչեմ ձեզ։

—Չեմ կրնար ձեր աղաչանքը մտիկ ընել։ Այդ մարդը կա՛մ յանցաւոր է կամ անմեղ։ եթէ անմեղ է, ինչո՞ւ վախնայ արդարութենէն։ իսկ եթէ յանցաւոր է, ինչո՞ւ կուզէք որ պատժէ զերծ մնայ։

—Կաղաչեմ ձեզ, ըսաւ նորէն Մառի, գերագոյն զգրգռման մը վերջին աստիճանին հասած։

—Ոչ։

—Վերջին անգամ մըն ալ կաղաչեմ։

—Ո՛չ։

—Ա՛հ, անողորմարար պիտի պատժուի՛ք։

—Պարտքս կատարած ըլլալո՛ւս համար պիտի պատժուիմ։

—Պիտի պատժուիք անանկ սոսկալի կերպով որուն նման երբէք մարդ պատժուած չէ։

Միլպէրկի մտատանջութիւնը կրկնապատկեցաւ։

Թերէզ այնպիսի ցուրտ ապահովութեամբ կը խօսէր, իր խօսքերուն մէջ այնքան սոսկալի սպառնալիք կար որմէ վերջապէս սկսաւ սարսափ զգալ Միլպէրկ։

Բայց այդ կինն ի՞նչ կրնար ընել իրեն դէմ։

Եւ սոսկալի ճշմարտութի՞ւնն որ քիչ մը եաթը պիտի ահաբեկէ զնա, անկարելի է որ գուշակէ այդ ճշմարտութիւնը։

—Թող դայ պատիժը, ըսաւ լեգեոնեթամբ, կը սպասեմ անոր։

Թերէզ ձեռքերն աչուըներուն վրայ դրաւ խոլ չարժումով մը, իբր թէ չտեսնելու համար ինչ որ տեղի պիտի ունենար։

Միլպէր Պէկզը կանչեց։

—Գացէք ինձ բերէք փարախին մէջ պառկող թափառաշրջիկը։

Պէկզ մեկնեցաւ։

Այն ատեն ագարակապանուհին դատաւորին քով գնաց և եղական ձայնով մը։

—Հէնրի՛, աղէկ կը յիշէք իմ անունս, այնպէս չէ՞, այն սիրուն անունն զոր ժամանակաւ այնքան քաղցր կերպիւ կարտասանէիք։

—Ձեր անունը Մառի Թերէզ է, ըսաւ դատաւորը, սառնութեամբ, կարծելով որ անիկա իր հին սէրովը կը փորձէր զինք կակղել։

—Այո, Մառի Թերէզ։ Բայց լքեալ աղջիկ մը ըլլալուս, անուն մը տրուած էր ինձ··· գիտէ՞ք զայն։

—Միտքս ելեր է։

—Մառի-Թերէզ Պարոյլ կը կոչուիմ։

—Իրաւ է։ Հիմակ կը յիշեմ։

—Ալ մի՛ մոռնաք։

—Ինչո՞ւ։

—Ալ մի՛ մոռնաք։

Եւ Թերէզ չուզեց աւելի բացատրութիւն տալ նմա։

Պէկզ գացած էր այն ծառային որ կը պահպանէր փարախին դուռը։

Ասկից զատ, կանչած էր Վալանթէնը, որ այդ կողմերը կը դեգերէր։

—Երեք հոգի պէտք է ըլլանք, ըսաւ, վասն զի չարաճճին ամուր չենուած կ'երեւի։ զգուշութիւններ ձեռք առնելու է։

Ներս մտած էին։

Փարախին խորէն շուն մը մռլտաց։ Բաբկեոնն էր։ Եւ նոյն ժամայն Շարլօ կը կանգնէր յարդի խուրձերուն վրայ որք նետուած էին Պերթինի սենեակը բացուող դրան մէջը։

—Ի՞նչ կայ, ըսաւ։

—Այս ադմկներուն մէջ ընտօ՞ր կը քնանաս։

—Ի՞նչ ադմուկ։ Բան մը չի լսեցի։

Պէկզ եւ Վալանթէն գործն հասկցուցին անոր։ Փարախին մէջ չատ մութ կընէր։ Զէին կրնար տեսնել խեղճ մանչուն սատարիկ տժգունութիւնը։ Ինքներնէն կ'ըսէր։

—Անպատճառ Պարոյլն ըրած է այդ սպանութիւնը։

(Շարունակելի)

մէջ, և եկեղեցական կամ կղերական խնդիրը չու

ցութիւնները տեղի ունեցած ըլլալով, նոյն իսկ նախարարին գրասենեկին մէջ, չի կրնար ըսուիլ թէ անհատական բան մը եղած ըլլայ։

——

ԹՈՒԼՈՆ, 20.—Թիւ 13 թորփիլանաւը ժայռի մը բախեցաւ և ընկղմեցաւ։ Մեռնող չկայ։

——

ԼՈՆՏՈՆ, 20.—Էջոթբրի գործակալութիւնը կիմանայ թէ 1892 փետրուար 1էն անգլիական Զանզիպար ազատ նաւահանգիստ պիտի հռչակուի ամէն տեսակ ապրանաց համար, բացի պատերազմական պիտոյքէ և ալքոհոլէ։

——

ՓԱՐԻԶ, 20—Հանոյէ (Թոնքին) հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ դեկտ. 15ին ստուար զօրախումբ մը, բուռն դիմադրութենէ ետ յոյժ դժուարին վերելքէ ետք, գրաւեր է չինացի աւազակապետ Լիենէյի (?) ամրացած դիրքը։ Այս գրաւումի պիտի խաղաղէ Թոնքինի ամենէն վրդովեալ մասը։

——

ՊՐՈՒՍԵԼ, 20.—Էնդրէքտոն Պեյթ կը կարծէ թէ պատերազմական նախարարն ի մտոյ հրաժարական պիտի տայ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԵՇԹԱ, 21.—Մենամարտ մը տեղի ունեցաւ ազգային պաշտպանութեան նախարար Պառոն Ֆեյերբարիի և արմատական երեսփոխան Պ. Ուկրօնի միջև, որք երկիցս իրարու վրայ կրակ ըրին ապարդիւն կերպիւ եւ յետոյ սուր ի ձեռին կռուեցան։ Նախարարն և երեսփոխանն որք ժամանակէ մը ի վեր բանակռիւներ կը մղէին իրարու դէմ, այս սուսերամարտութեան մէջ թեթեւ վէրքեր առին։ Վկայք միջամտելով՝ վերջ տուին կռուոյն և մենամարտիկներն հաշտուեցան իրարու ձեռք տալով։

——

ՓԵԹԵՐՍԳՈՒՐԻ, 20.—Նախկին ելմտական նախարար Պ. Ապազէի նախագահութեան ներքեւ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ կարօտեալ նահանգաց մէջ հանրային չինութիւններ կատարել տալով՝ խեղճ ժողովրդեան ապրուստի միջոց ընձեռելու համար։ Ելմտական և ներքին գործոց նախարարներն եւս կ'անդամակցին։ Անէնքովզորավարը տնօրէն կարգուեցաւ այս հանրային չինութեանց որոց համար 10 միլիոն ռուբլի յատկացուեցաւ։

Հացի և ցանքի համար բաշխուած 31,851,000 ռուբլի գամարէն զատ, հոկտ. և նոյեմ. ամսոց միջոցին նոյն նպատակաւ բաշխուած է 23,917,000 ռուբլի։

——

ՀՌՈՄ, 21—Երէկ դաշնադրութիւն մը կնքուեցաւ անգլիական թղթատարատանց պատուիրակ Պ. Թիրմանի և պետական խորհրդական Պ. Փասքոլաթոյի միջև հնդկաստանի թղթատարին Պրինտիզիէն տարի մը ևս անցնելու մասին, երկու կառավարութիւններէն վաւերացուելէ ետք։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 10 Դեկտեմբեր

Օսմանեան Քոնսոլիտէ			
Երէկ երեկոյ գոց. [Պրաց. Դ. Սէրի]		20	02
Բերայի մէջ	»	—	—
Ապառաւուն բացուեցաւ	»	20 01	1/4
Կէս օրին	»	20 01	
Թաղվիլաթը Օսմանլի երէկ երեկոյ		77	
» » ժամ 3ին		77	07
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ			
Փոխառութիւն	Ա. Սերի	44	1/2
»	Բ. »	25	26
»	Գ. »	20	01 1/2
ԲԱԺՆԵՑՈՒՄՔ			
Սուիսէրէ ժէնէրալ	Անգլ. Լիր	4	26
Քրէտի ժէնէրալ	» »	8	12
Պանք տը Գոնս	» »	4	36
Սու. Շանժ. է վալէօր	» »	4	25
Ռէմի	» »	15	05
Թրամուէյ	» »	610	
Ռումելիի Երկաթուղի	Ֆր.	64	1/2
Բաժնեթուղթ Լավրիսմի Գ. Կ.		122	
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ			
Օսմանեան ոսկի	ՂԲՂ	100	
20 Ֆրանքնոց	»	87	06
Անգլիական ոսկի	»	109	38
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	107	
Իմպերիալ	»	90	
Քրիմկից	»	51	12
Ռուպլի Թղթադրամ	»	9	30
Կէշ. արծաթ [տարբ.]	»	107	36
Մանր արծաթ	»	102	
Մէճիտլիք	»	97	20
Թասֆիլէ	»	21	
Տակոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	7	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 21 Դեկտ., ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95	27
» » 4 1/2 %	105	05
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ	18	47
» երկաթուղի	64	50
» Բէժէի բաժնեթուղթք	349	37
Պանք Օթօման	550	
Սուիսէրէ ժէնէրալ	—	—
Գրէտի Լիոնէ	796	25
Իտալական Ռանթ 5 %	91	95
Բրիորիթէ Թիւրք (1890)	418	75
Եգիպտական միացեալ	483	12
Օմ. մաքս. արժեթուղթ	437	50
Օսմանիյէ (Օսմանեան քոնսոլիտէ)	357	50
Զէր Լոնտրայի վրայ	25	20

ԼՈՆՏՈՆ, 21.—ժամ —վայր. — երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտէ	95	31
Օմ. » Սերի Դ.	18	31
» » » Ա.	44	1/2
» » » Բ.	25	26
» » » Գ.	18	31
Փոխառութիւն 1877	—	—
Պանք Օթօման	11	5/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիկէ)	95	68
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	90	1/4
Տօմանիալ (փոխառ. Ռուշիլ)	102	
Ռուսական 1890	94	93
Այաքնի երկաթուղի	22	7/8
Գուսապայի երկաթուղի	15	1/2
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25	400

ՎԻԵՆՆԱ, 21.—ժամ —վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	30	10
» Բէժէի բաժնեթուղթ	160	25
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	118	20
» Փարիզի »	46	77

ՊԵՐԼԻՆ, 21.—ժամ —վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20	200
» Փարիզի »	81	40
Բուպլի թղթադրամ	200	
Օսմանեան երկաթուղի	60	70
Օմ. քոնսոլիտէ Սերի Դ.	18	20
Օմ. Ռեժէի	—	—

——

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 21 — ժ. 11 վ. 15 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95	26
Օսմանեան քոնսոլիտէ Դ.	18	48
Օսմանեան երկաթուղի	18	48
Օմ. Բէժէ	347	50
Բրիորիթէ Թիւրք	347	50
Օմ. Մաքս. արժեթուղթ	430	
Պանք Օթօման	549	37
Օսմանիյէ	549	37 1/2

ՀԱՑԱԳԵՏ ՈՒՍՈՒՑՉԱՊԵՏ Պ. Ֆ. ԿՈՆԻԲԷՐԻ ՎԵՐԱԳԱՐԶՆ ԷՋՄԻԱՏՆԻՑ

Անցեալ շաբաթ քաղաքս ժամանեց Սուրբ Էջմիածնից հայագէտ Պ. Կոնիբէրը, որ ամիս ու կէս Էջմիածնի հարուստ մատենադարանում հայերէն ձեռագիրներով զբաղուելուց յետոյ վերադարձաւ քաղաքս։

Պարոն Կոնիբէրի յոյսերն այս նըւազ եւս խարուսիկ դուրս եկան. ինչպէս որ իւր առաջին ուղեւորութեան ժամանակ Դաւիթ Անյաղթի հնագոյն ձեռագիրը չէր կարողացել գտնել Էջմիածնում, այս անգամ էլ Փիլոն Ա-ղէքսանդրացու գործերի և Աստուածաշնչի յաւելուածներից իւր սպասած ձեռագիրները չէր կարողացել գտնել։

Ցարգելի ուսուցչապետն այնուամենայնիւ չատ գոհ էր իրան եղած ընդունելութեան և մատենադարանից օգտուելու համար տրուած դիւրութեամբ, որի շնորհիւ քիչ ժամանակի ընթացքում յաջողել էր բաւական դիտական պաշար ժողովել։

Առանձին ուշադրութեան արժանի են յարգելի գիտնականի համեմատութիւններն Աւետարանի հնագոյն ձեռագիրների հետ, որոնց բնագիրները նոր ընթերցուածներ և ուղղագրութիւն ունին։ Էջմիածնի հնագոյն աւետարանի (998 թ.) բնագրին հաւասար և գրեթէ նրանից էլ մեծ արժէք ունեցաւ Պ. Կոնիբէրի համար Ցիխիսի Մողնու եկեղեցու հին աւետարանի համեմատութիւնը, որ յարգելի գիտնականի համար պատրաստել էր նոյն եկեղեցու միաբաններից Արժ. Հ. Ս. Ս.։ Ինչպէս արդէն հաղորդել էինք, Պ. Կոնիբէրը մտադիր է հայերէն աւետարանի հնագոյն բնագիրը համեմատութեամբ վերականգնել և յունարէնի հետ բաղդատելով հրատարակել։ Այս աշխատութեան գլխաւոր մասն արդէն կատարած պէտք է համարել, քանի որ հնագոյն ձեռագիրների համեմատութիւնն արդէն իսկ պատրաստ է, բացի Լադարեան ճեմարանի 1005 տարեկան աւետարանից, որի համեմատութիւնը յարգելի գիտնականը պիտի խնդրէ Պ. Գ. Խալաթեանցից։ Թողնելով աւետարանի բնագրի բազմաթիւ տարբերութիւնները յաւելուածներն և ուղղագրութիւնները, պէտք է յիշատակենք այստեղ է-ի և ե-ի ուղղագրութիւնը, որ հին ձեռագիրների մէջ բոլորովին խառնվում են, և ինչքան ձեռագիրը հին է, այնքան անհետանում են է տառով գրութիւնները՝ այսպէս գրվում է եի, եեր, եր, եթե, թե, Յովհաննես, եայլն։

Այս ուղղագրութիւնների մէջ նշանաւոր է ԲԷ-ի և ԵԲԷ-ի գրութիւնը եւ-ով, որովհետեւ ինչպէս ֆրանսիացի հայագէտ Պ. Մայէն մեզ այս ամառ հաղորդեց, նա այդ բառի բացագրութիւնը գտել է սանսկրիտի շնորհով, միայն թէ կասկածում է ուղղագրութեան վրայ, որ է-ով սխալ եթէ լինի, բացագրութիւնը չի յարմարուիլ, իսկ եյով բոլորովին համապատասխան է։ Այժմ հաստատապէս կարելի է ընդունել, որ այդ բառերը մինչեւ ԺԲ դարը եյով էին գրում, ինչպէս շատ ձեռագիրներ հաստատում են այդ։

Ցարգելի ուսուցչապետը փիլոն Ա-ղէքսանդրացու մի առանձին ուշադրութեան արժանի ձեռագիր չէ գտած, թէեւ կարծում է որ էջմիածնի դեռեւս ցուցադրուած 300-400 ձեռագրների թւում կարող է լինել։ Փիլոնի թարգմանութեան առանձին արժէք է տալիս Պ. Կոնիբէրը, որովհետեւ կարծում է, որ հին կտակարանի թարգմանութիւնից առաջ եւ կամ նրա հետ միասին է թարգմանուել։

Պարոն Կոնիբէրի փնտռած Տեղէ ենվոյ անվաստանքը բոլորովին մի չինծու և յետին ժամանակի գործ է եղել, թուի թէ հին բնագիրը կորսուելուց յետոյ հնարուած մի շարադրութիւն է այդ անունով դանուած այժմեան ձեռագիրը։

Առանձին հետաքրքրութեան արժանի է մի կտոր Դաւիթ Անյաղթից, որի բնագիրը բոլորովին մի այլ լոյս է սփռում Դաւիթի գործերի վրայ։

Այդ փոքրիկ կտորի մէջ միշտ յառաջ են բերուած Արիստոտելի յունարէն բնագրի բառերը հայերէն գրբուիեան և ապա թարգմանուած եւ մեկնուած են, մինչդեռ մի ունեցած այլ ձեռագիրներում և Վենետիկի հրատարակութեան մէջ բաց են թողուած յունարէն բառերը և երբեմն ամբողջ նախադասութիւններ, որով բնագիրն անհասկանալի է մնում։ Այդ փոքրիկ կտորը բոլորովին համապատասխան է յունարէն բնագրին, ուստի և մեծացրդ հնագոյն (Ե. դարու) թարգմանութեան, որ ապագայ դարերում կրկնակի թարգմանուել է, ուստի և չատ յաճախ ազնատուել եւ խանգարուել։

Ցարգելի գիտնականը բացի վերոյիշեալ և մի քանի այլ մասնը քաղուածքներից արտադրել է և մի հին ցուցակ զանազան հեղինակների, որոնց գիտացը գրուած են իրանց մոլորութիւնները։ Այդ ցուցակը թարգմանութիւն է երեւում յունարէնից նոր յաւելուածներով հանդերձ, որոնց մէջ հետաքրքրական անծանօթ տեղեկութիւններ կան զանազան աղանդների մասին։

Միայն ձեռագիրներով չէ զբաղուել Պ. Կոնիբէրը, այլ նաեւ բեւեռագրներով, որոնցից մի չորս քար կայ էջմիածնի ճեմարանի բակում։ Այդ արձանագրութիւնների պատճէնը ցարդ անճշդէր էր հանուած, ուստի Պ. Կոնիբէրը բեւեռագրերի մեկ վերծանող Սէս անգլիացի գիտնականի յանձնարարութեամբ հանել է այդ արձանագրութիւնների ճշգրիտ եւ հաւատարիմ պատճէնը։

Ինչպէս Պ. Կոնիբէրը հաղորդում է, մի գերմանացի երիտասարդ գիտնական դոկտոր Բէյլը անունով, որ այժմ քաղաքումս է, չատ նոր բեւեռագիր արձանագրութիւններ է գըտել՝ մի քանիսը Սեւանայ լճի եղերքում Նոր-Բայազիդի մօտերքին և մի քանիսն էլ Վանայ լճի ափերին, որոնցից նա պատճէններ է հանել։ Եթէ այդ պատճէնները հանեն ուսուցչապետ Սէսի ձեռքը, կարող ենք նորութիւններ սպասել հնագոյն պատմութեան շրջանի վերաբերութեամբ։

Առ այժմ ողջերթ մաղթելով յարգելի հայագէտին, մեծ անհամբերութեամբ սպասում ենք նրա շահագրգիռ հրատարակութիւններին։

(Արշաֆուլ) Ն. ՔԱՐԱՄԵԱՆՑ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ ՏԱՐՏԱՆԷԼԻ

Գործոյ մը առթիւ մի քանի օր Տարտանէլ գանուելով՝ առիթ ունեցայ ներկայ լինելու տեղւոյն Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ մէջ կատարուած զպրոցական հանդէսի մը։ Օր մը առաջ վարժարան այցելած էի և չատ զարմացած՝ տեսնելով որ կեդրոնէն հեռի գաւառակի մը մէջ կանոնաւորապէս կը գործադրուի նախորդ Ուսումնական Խորհրդոյ պատրաստած բարձրագոյն նախակրթարանի վեցամեայ ծրագիրը, ուստի հետաքրքիր եղայ յաջորդ օրուան կատարուելիք հանդիսին ներկայ գտնուելու։

Հանդէսը կազմակերպուած էր աշակերտաց քառամսեայ գրաւոր քննութեանց արդիւնքը ծնողաց ծանուցանելու և քննութեանց մէջ յաջողագոյն հանդիսացողներու մրցանակներ բաժնելու դիտմամբ։ Նորակերտ եկեղեցւոյ տաճարը խռնուած էր երկսեռ բազմութեամբ. տեղւոյն քահանան, Արզումանեան Տ. Գէորգ Հայր, կը նախագահէր հանդիսին իր շուրջն ունենալով թաղ. խորհրդոյ անդամները եւ տեղացի ազգայնոց երեւելիները։

Հանդէսն սկսաւ Վեհ. Սուլթանին անուան նուիրեալ ուղերձով մը։ զոր արտասանեց դպրոցական մանուկ մը աշխոյժ շեշտերով, յետ որոյ բերանացի կարճառօտ հարցաքննութիւն կատարուեցաւ զանազան առարկայից վրայ։ Ուրախալի էր տեսնել 10 12 տարեկան մանուկներ, որք կատարեալ համարձակութեամբ եւ ընտիր առոգանութեամբ կը պատասխանէին այն ամէն հարցմանց զորս կուղղէին ուսուցիչք և ներկայից ոմանք, նաև բաւական արագ և ճիշդ կը նկարէին քարտէսներ և իրագիտական առարկայներ սեւ տախտակին վրայ։ Քննութենէն յետոյ տեղի ունեցաւ մրցանակաց բաշխումը, որուն յաջորդեց վարժարանի տնօրէն Անանեան Միհրան էֆէնտիի կողմէ տեղեկագրոյ ընթերցումը, որմէ կը քաղեմ հետեւեալ ծանօթութիւնքը։

Վիճակին առաջնորդ Դիմաքսեան Դերէվայեակ Սրբազանի առաջարկութեամբ վարժարանը ներկայ տարւոյ օգոստոսէն սկսած է վարել ըստ վեցամեայ ծրագրոյ բարձրագոյն նախակրթարանաց։ Երկսեռ աշակերտաց թիւն է շուրջ 150, որոցմէ 100ը արական սեռէ, իսկ 50ը իգական սեռէ։ Վարժարանն ունի 4 դասատու, 2 վարժուհի. ամսական ծախք 20 ոսկի գրեթէ։ Բարձրագոյն դասարանը հինգերորդ տարւոյն համապատասխան վիճակի մը մէջ կը գտնուի, եւ շուրջ մէկու կէս տարիէն իւր անդրանիկ շրջանաւարտները պիտի ընծայէ ազգին։

Սրտի մեծ գոհունակութեամբ մեկնեցայ հանդիսավայրէն, մտածելով որ նոյն իսկ կեդրոնի մէջ ունինք վարժարաններ, զորս մեծազոյն ծախքով կանոնաւոր վիճակի մէջ պահելու մեծ դժուարութիւն կը կրեմք։ Բիչ ծախքով մեծ արդիւնք ձեռք բերել վարչական մեծ իմաստութիւն կ'ենթադրէ։ Այս մասին կը շնորհաւորեմ զՏարտանէլցին, կը շնորհաւորեմ նաեւ վարժարանի երիտասարդ Տնօրէնը, որ ծառայութիւն մեծապէս գնահատելի է։

ԱՒԵՏԻՍ ՔԱՆՈՒԱԵԱՆ

Կ. Պոլիս, 4 դեկտ. 91

ՆԵՐՇԱՊՈՒՀԵԱՆ ՎԱՐԺ. ՄԱՔՐԻԳԻՒՂԻ

Գիւլիս Ներշապուհեան վարժարանի հարցաքննութեան հանդէսն որ տեղի ունեցաւ նոյեմ. 10 և 17ի կիրակիներուն, բոլոր ծնողաց և ներկայից մեծ գոհունակութիւն պատճառած է։ Գաբրիէլ էֆ. Ներշապուհ որ իբր տասը տարիներէ հետէ հիմնած է զայն և օրոյ տնօրէնն ու գլխաւոր ուսուցիչն է, իւր կնոջ և զաւակաց օժանդակութեամբ և հայրական գորովով մը կը կրթէ 50ի մօտ 5էն մինչեւ 14 տարեկան երկսեռ հայ մանկտի։ Սակայն ինչ որ եզական հանգամանք մը կընծայէ այս վարժարանին, այն է թէ՝ նորաբոլոր դասատուները մէկ յարկի ներքեւ սնած և ուսած մէկ ընտանեաց զաւակներ են, բաց ի Օհան էֆ. Սէրայտարեանէն որ այցելու ուսուցիչն է տաճկերէն լեզուի։ Այն ընտանեկան հաղուագիւտ հանգամանքն է որ բոլոր աշակերտք հայրէն և մայրէն տիրացոնեերով սովոր եղած են պատուել իրենց ուսուցիչն ու ուսուցչուհին։

Գաբրիէլ էֆ. Ներշապուհ երբեմն վաճառականութեան և ապա ուսուցչութեան կրկին ասպարէզներուն մէջ կեանք անցուցած ըլլալով՝ չուկայի և դպրոցի մարդը կը միացնէ յանձին, ուստի եւ այն վերջին ասպարէզին մէջ նպատակ դրած է երեն գործնական մարդեր պատրաստել։ Ինչպէս որ կատարուած հարցաքննութիւններէն տեսնուեցաւ, Գաբրիէլ էֆ. ջանացած է իւր փոքրաքանակութեանց համեմատ և իրեն յատուկ մի մանկավարժական դրութեամբ կրթել իւր խնամոց յանձնեալ մանկտին։ Երբ 5 կամ 6 տարեկան երկսեռ մանկտին սկսաւ պատասխանել Աստուածաշնչութեան, եղբայսիրութեան, ծնողասիրութեան և առողջապահութեան վերաբերեալ իրեն եղած հարցումներուն, տեսնուեցաւ ոճերու այնպիսի պարզութիւն մը որ հաճոյք և ուրախութիւն կը պատճառէր ներկայից. ամեն մէկ գլխաւոր դասերէ յետոյ, նոյն ոգւոյն յատուկ երգ մը կերգէին տղայք և այդ երգն ալ արդէն այնպէս չինուած է որ նոյն դասը կը պարունակէ իւր մէջ։

Կատարելապէս անակնկալ մ'եղաւ Պիւթագորեան աղիւսակի երգն զոր մանկտին երգեց դաշնակի ընկերակցութեամբ, որով այդ 81 տեսակ բազմապատկութեան հարցն ու պատասխանին զբօսալի եղանակաւ մը կատարած եղաւ։

Դասատուութեան եւ հրահանգելու պաշտօնները Ներշապուհ էֆ.ի հսկողութեան ներքեւ յանձն առած և բաժնած են նորա զաւակունք։ Կրտսեր որդին՝ Պ. Պողոս դաշնակի վրայ յօրինած է բոլոր երգերուն եղանակներն և հայկաբանութեան ու գծագրութեան ալն դասեր կուտայ։ Անդրանիկ դուստրն՝ Օր. Զարուհի, որ աղջկանց ձեռարուեստի ճիւղին մէջ առաջնակարգ վարժուհի մ'է, դաշնակ և ասեղնագործութեան ճիւղին վերաբերեալ դասերը կ'աւանդէ, կրտսեր աղջիկն Օր. Վիրգինէ զանազան դասերու հրահանգչի պաշտօնը կը վարէ։

Ընդմիջմամբ երգերու՝ հայերէնի, տաճկերէնի, գաղղիերէնի և նամակագրութեան հարցաքննութիւններէն յետոյ ոմանց բաւական լաւ կերպով պատասխանուեցան, փոքրիկ մանկտին գատարել եւ ծապաւէնի պարեր եւս ձեւացուցին եւ ծափահարութիւններ ընդունեցան։ Գնահատելի նորութիւն մ'էր նաև աղջկանց եւս տաճկերէն լեզուի ուսման աւանդուած ըլլալն։

Գաբրիէլ էֆ. որ տեղեակ է նաեւ մի քանի գործնական արուեստներու, ուզած է իւր նպատակին համեմատ և ուսանողաց ալ իրրեւ հրահանգիչ մարդանք, իւր գիտցածներն սովրեցնել, ուստի և ամենանոր և խիստ հետաքրքրական բան մը եղաւ զանգակի մը հարուածէն յետոյ տեսնել որ մանչ և աղջիկ ոտայք իրենց գործիներն և ասեղներն ի ձեռին «Ո՛ն ասիկ ֆարել մեր հոյչ ֆարա» երգն ի բերան սկսան աշխատիլ։ Կէս ժամ յետոյ ներկայից հետաքրքիր աչքերուն ներքեւ ամենայն ինչ չինուած և պատրաստուած էր, շապկի կուրծք մը իւր օձիքով, իրանդգեստ (ռոբդ) մը, զոյգ մը թեւնոց, քօղ և արթուկէ անցած կատարելապէս գործածելի վիճակի մէջ, անձեռոցի գօտիներ, բանթոֆի երեսներ, տանթէլներ և արուեստական ծաղիկներ, Տէգուբաժի ընտիր կտորներ, պատկերի շրջանակներ, մատիտով գծագրութիւններ, քակուած և տեղը դրուած բանող ժամացոյց մը ևն։ ևն։ Տօմարակալութեան վերաբերեալ օրհաշուի, մայր հաշուի օրինակներն կանխաւ պատրաստուած ըլլալով ի ցոյց դրուած էին առաջուց։ Սորա եւս յաջորդեցին քիմիական փորձերն և հուսկ ուրեմն պարզեւաբաշխութեան հանդէսն, յորմէ յետոյ վերջանալով հարցաքննութեանց հանդէսն, ծնողք և այլ ներկայք շնորհակալութեանց արտայայտութեամբ և քաղցր յոյսերով մեկնեցան վարժարանէն։ Մի քանի անձինք միայն մեծ ցաւ յայտնեցին իրարու որ այսպիսի մեծ ջանքերով արդիւնաւորուած կրթական հաստատութիւն մը մինչեւ ցարդ չէ գտած պէտք եղած նիւթական քաջալերութիւնը որպէս զի նորա տաղանդաւոր տնօրէնն ևս կարենայ իւր ուսմանց ծրագրին աւելի ընդարձակութիւն տալ աւելի ընդարձակ շէնքի մը մէջ, որոյ անձկութիւնն պատճառ եղած էր ծնողաց անհրաժեշտ ներկայութենէն դուրս թողուլ հրաւիրուելու արժանի կարգ մ'անձեր։

Մաքրիգիւղ . . .

5 Դեկտեմբեր 1891

ԵՌՈՒՆԵՕ ՇՈՒԳԵՆԱՒԻՐ

Իտալական դրոշակ կրող եռանդ անուն շոգենաւն, որ 1200 տակառաչափ տարողութիւն և ժամը 12 մղոն արագութիւն ունի, դեկտեմբեր 16ի երեքշաբթի իրիկուն ժամը 10ին մայրաքաղաքս պիտի մեկնի ուղղակի Եաֆա, ուրկէց պիտի երթայ նաեւ Պէյրութ ու Սուրիական Տրիպոլիս։

Ուղեւորք ու ապրանք ունեցողները կրնան դիմել ի Պոլիս Ծխախոտի մաքսատան մօտ Թուլումպա փողոց Թիւ 2 Մահմուտ և Ապտուլլահ էֆէնտիներու վաճառատունը։ 1—6

ՀԱՄԱՌՕՏ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ի պէտս Ազգ. Նախակրթական վարժարանաց

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Սոյն նոր դասագիրքը որ վաւերացեալ է յ'Ուսումն. Խորհրդոյ և ընկալեալ մայրաքաղաքիս և գաւառաց գլխաւոր վարժարաններէն, իւր դիւրուսոյց մեթոտով ամփոփ պարունակութեամբ, հրահանգներով և աշխարհագրական մտաւոր ուղղութիւններով իւր տեսակին մէջ յանձնարարելի աշխատասիրութիւն մ'է։

Գինն է 4½ ղրուշ

Մեծաքանակ գնողաց գոհացուցիչ զեղչ

ՏՈՔԹ. ԲԱՀԼԻ ԱԼԻՔԵԱՆ

Կը դարմանէ ստամոքսի, աղեաց, թոքային, խոյլի, արեան նուազութեան և ընդհանուր տկարութեանց ենթակայ եղող հիւանդներն։

Եւ ի մասնաւորի կը դարմանէ Հիմատէն (Վրէմ) վարակեալ հիւանդներն եթէ երբէք վերջին աստիճանի չեն հասած, և այս մասին յաջողութիւն գտած է շը նորհիւ իւր անձնական փորձառութեան և բազմամեայ լուրջ աշխատութեան։

Կը գտնուի ամեն երեքշաբթի, ուրբաթ և կիւրակէ օրերն մինչեւ կէս օր ի Պոլիս մաքսատան դիմաց Ալիքեան էֆ.ի դեղարանը նոյնպէս հինգշաբթի օրերն դեւմ գարու հայոց Պատրիարքարանի անկիւնը Մանիկեան էֆ.ի դեղարանը։

Կարօտ հիւանդներն երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը ձրիապէս կը դարմանէ։ 2—20

ՏՈՔԹ. Ա. ԳԱՎԱՖԵԱՆ

Մանկարարձ և մանանգէտ ներքին հիւանդութեանց՝ որ ի Բարիզ կատարելագործած է իւր արհեստն, հաստատուած է ի Բերա, Թէփէ Պաշի թաղապետութեան պարտիզին կից և Բէյալ օթելին դէմ 4 թիւ տունը, ուր ամեն օր ժամը 7էն մինչեւ 11 հիւանդ կ'ընդունի. իսկ Պոլսոյ կողմը երկուշաբթի, երեքշաբթի, հինգշաբթի և ուրբաթ օրեր Պահէք Գարու Համիտիյէ ճատտէսի Զալըքեան դեղարանը կը գտնուի առաւօտեան ժամ 3էն մինչեւ 5, և շորեքշաբթի և շաբաթ օրեր, ժամը 3էն մինչեւ 6, Սամաթիոյ դեղարանները։ 20—20

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով։ Գին 3 ղրուշ։

ԲՈՒՆ ՊՐՈՒՍԱՑԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ով որ՝ հարսանեկան օժիտներու և այլ տնական պիտոյից համար պէտք կ'զգայ խավլուի, պուռնուզի վերաբերեալ ապրանաց, թող փութայ դիմել Սէյվաճեան վաճառատունն ի Գալաքճըլար Պաշի Սեբեթճի խան վարի յարկ Թիւ 16։

Մեծածախ գնողաց մատաղ դիւրութիւն

ՍԷՎՎԱՃԵԱՆԻ ԺԱՄԱՑՈՅՑԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Մահմուտ Փաշայի գլուխ Թիւ 3

ՄԻՆՉ 4 ՖՐ. ՍԿՍԵԱԼ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ

Գաւառաց հետ յարաբերութիւնք

335 8—8

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱՌՈՒԵՍՏԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

Մեր ընթերցողաց մասնաւոր ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Դ. էջի մէջ հրատարակեալ Վարդան Դրպանեան և Եղբ. Հիւսարանին ծանուցման վրայ։

Զերմապէս կը համակրինք արուեստագործութեան այդ ճիւղին ներմուծման ի Թուրքիա և ժողովրդեան իսկական շահերուն յոյժ նպաստաւոր կը տեսնենք զայն երբ ամեն ոք իր կարգին քաջալերէ թէ՛ գործն և թէ՛ գործողը։

Ի դիւրութիւն իւր յանախորդաց Վ. Արսլանեան և եղբարք իւրեանց ապրանք. ներէն կը վաճառեն նաեւ Պահէք Գարու մաքսատան կարգ թիւ 44 թօհաֆիլի վաճառատան մէջ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Ա. ՊԻՊԼՈՃԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

Պապը-Ալի ճատտէսի, Թիւ 12

Եւրոպական գրատունն ընդարձակ յարաբերութիւն ունի Եւրոպոյ ամէնէն նշանաւոր գրավաճառաց հետ, և յանձնարարութիւն կ'ընդունի ամէն լեզուաւ և մատնաւորապէս Ֆրանսերէն լեզուաւ գրեանց, գպրոցական պիտոյից, մանկավարժական նորագոյն հրատարակութեանց, բագրաց՝ առօրեայ և պարբերական, գիտական, գրական, վիպական և այլն գրոց, աշխարհացոյց տախտակներու և նոր ատլասներու։

Ամենայն ինչ Փարիզի գնով կը յանձնուի։ Գրատան մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուին ամէն տեսակ դասագիրք, հրաշակաւոր Ֆրանսացի վիպասաններու և իմաստասէրներու գործոց հաւաքածոյն, Ֆրանսական մամլոյն ամենէն վերջին արտադրութիւնք, մեծ ու փոքր նորանոր մատենագրաններ, պատկերազարդ թերթեր՝ շաբաթական և ամսեայ։

Վերջին նորութիւնք են։

Turquie d'Asie, par N. Guinet.—ընդարձակ աշխատութիւն Ասիական Թուրքիոյ իւրաքանչիւր վիլայէթին վրայ, ի մասին վարչական բաժանմանց, առևտրական, տնտեսական, աշխարհագրական եւ այլն կարեւոր գիտելեաց։

Իւրաքանչիւր վիլայէթին քարթը կըցուած է գործին։ Ամբողջ գործը պիտի բաղկանայ 9 կամ 10 մասերէ, ամէն մէկ մասին գինն է 25 ղրուշ։ Առաջին երեք մասերն հրատարակուած են։

Grands Travaux du Siècle, պատկերազարդ հրատարակութիւն շաբաթական, իւրաքանչիւր պրակը 60 փարայ է։

La Mode Pratique, շաբաթական թերթ նորաձեւութեան, պատկերազարդ, հատին գինն է 60 փարայ։

Atlas de Poche par Schnader, որ 68 փոքրագիր քարթեր կը պարունակէ գունաւոր և մաքուր տպագրութիւն հանդերձ վիճակագրական կարեւոր գիտելեօք։ գին 20 ղրուշ։ 2—5

ՏՈՔԹՕՐ ՏԱՏՈՒՐ

ԱՆԱՆՁԻ, ԿՈՒԿՈՐԴԻ, ԲԹԻ և ԵԲԼԱՆԻ հիւանդութեանց համար Վիէննայի համալսարանէն և Բարիզը և Լօնտրայի նշանաւոր մասնագէտ դասատուներէ վկայեալ. Վերոյիշեալ անդամց հիւանդութիւնները բժշկական վերջին և ազգու միջոցներով կը դարմանեն։

414, Մեծ փողոց Բերայի, Սանդա Մարիա եկեղեցւոյ դէմ, յորելկն մինչեւ ժամը 9, և Պահէք քարու Ալէքեան դեղարան ժամը 9½ի. երկուշաբթիները Բերա և հինգ

ՀՐԱՇԱԼԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,439 944
ՀԱՍՈՒՑԹ 1890 ՏԱՐԻՈՑ 2,488,197

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԷՔՈՒԻՏԷ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,975,500
ՀԱՍՈՒՑԹ 1890 ՏԱՐԻՈՑ 1,048,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած ապահովագրութիւնքը մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի վնասին համար մինչեւ ցարդ տուած գումարն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՑՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրատիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 կ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերապիտեալ երեք Ընկերութեանց

ԼԱՎԸՆԻՌ եւ ՖԱՄԻՅԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒՈՑ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՑ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՐՈՒԷ ԼԻԷՐ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ (ՖՐԱՆՍԱ)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ
100,000,000 Ֆրանք

Լ'ԱՎԸԶԻՆԻՌ ԵՒ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, արագ զարգացում մը ունեցած է, իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն։

Ընկերութեան գործառնութիւնք լաւմտքիմ են, ինչպէս շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, երաշխաւորութիւնք և գլխաճաք՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիք, Հանգստեան տնտուկ ծերութեան համար, ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամէն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1834 Յունուար 1էն։

Տեղեկութեանց եւ բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Բարսեղ էֆէնտի Թէլլալեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Շէյխ Իսլամ խան, թիւ 11, Պահճէ Գաբու, Պոլիս։ 36

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տարբեր Աւելի Ջերմային հիւանդութեան, այս գեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսականներ, է դառնաշամ և ազդու կաղդուրիչ ամէն տեսակ ցիկիրական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճաճանչառատ վայրերու ջերմտաք կլիմայից վատ ու տպականալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն է ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնն կարաշխատնալ է նորա մնացեալ արդեանց ստոյգ գիտութիւնն։ Այս ցիկիրական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լղայող թունաւոր ամվաղարդի նիւթոց միջոցաւ, որք թաքնուելով անցնելով կը մտնեն արիւնն մէջ, կը խանգարեն լնարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ցաւերը և տենդեր, և արեան թունաւորումն։ որոց ասանունները արուած է. ցերմն և սաթուտա, թաքուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատակ ջերմն մանգային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճաճանչառատ վայրերէ բուսական մնացեալ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու. ծակտիներէն եւեթ թունաւոր կաղդրով, զոր մարդիկ կը ծծեն ընչաուութեամբ։

Աւելի ջերմի ու տենդից դեղը կը ընդէ այդ գեղաւորը Նիւթոց կամ կաղդրու ազդեցութիւնն և գուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն սուտ դրպակս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ արուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկան վաճառատան մէջ և Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 29

ԱՒԱՆԴԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Երբեմն. Ամբլեյ, Կ. Պոլսոյ և Օրթագիւղ

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔԱԼԷՆԿ

Առաջատ	Թնոյ	Առաջատ	Թնոյ	Առաջատ	Թնոյ
Աղյանս	2000	Ֆլամինկս	1600	Բաղերմ	3200
Անգելս	3000	Կալիլէս	5500	Բանտեր	1700
Աբօլլս	5500	Կիդանս	2200	Բլարիս	1500
Արկս	2300	Կօզս	1800	Բօյս	1000
Աբիսագս	3000	Կրօսնս	2200	Քուիդս	2800
Պատանս	3000	Հիրս	2000	Իրիսթս	4400
Գօրօսմինս	2200	Հիտալկս	3000	Լինալդս	3200
Դրանս	2000	Հինտուս	7000	Լօլս	3000
Զրգիմալս	8800	Հումպէր	1200	Լսանս	8500
Գէլյս	2600	Ալանս	5000	Լօգարիս	3500
Գալիբաս	2500	Ճիւնս	2800	Մարէնս	4000
Գամէս	2100	Քէլս	2000	Մանդիակս	8200
Գաբս	2000	Քալրինս	4200	Սարքս	2000
Գօմս	2700	Քօմնս	2200	Սիլվինս	2000
Զէբակս	5000	Լէս	2000	Նօրէնսս	4300
Գլիս	3500	Լէքանտս	4500	Թ. Լուիլյան	3000
Գալբրատս	3400	Լիվրնս	3000	Թուլրս	1200
Տիդս	2500	Մայմս	1500	Թուրնս	2800
Տօմինս	2500	Մարքինս	4300	Թորբիտս	900
Տուբս	4800	Մարգելյս	6500	Ուրլինս	5000
Տրաբս	2100	Միլս	2000	Վալերանս	5000
Խոյնամս	2600	Մուրինս	3100	Եեսս	3600
Էլտրատս	3000	Նէլս	2000	Զէպրա	1000
Էլէգիրս	3200	Օրլանս	3000	Տիթմարինս	200
Տրաթս	2600	Օթելլս	5000	Զրմնս	200
Թալբան	800	Ոգրանս	4500	Զէրս	140
Տիտս	700	Ոգդս	2000	Մոսքիթս	120
Լիմիրչն Մոնարք					8000
Բիրդին Մոնարք					8000
Լբդին Մոնարք					8100

Ուսանողներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՏ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւսէթ
խան, Ղալաթիա

7

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՑԻ

Պ. ԵԱՊՐՈՒԼԱՆ ԵՒ Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԱՆՑ ԸՆԿ.
Պահճէ—Գաբու, ձէլալ պէյ խանի դրան կից, Թիւ 10

Զմեռուան առթիւ սոյն հանրածանօթ վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին Զինէ և Ճավայէ ուղղակի հասած նոր բերք՝ զանազան տեսակ գերընտիր եւ ազնիւ ու անուշաբոյր ամէն ճաշակի յարմար։—Կաղանդի նուէրներու համար թէյով լեցուն ճաբոնական, Զինական եւ Հնդկական այլ և այլ մեծութեամբ եւ ձեւերով գեղակերտ եւ նկարազարդ տուփեր։—Ցաճախորդաց գոհացում տալու համար բնաւ ջանք չը խնայուիր։—Ցանձնարարութիւնք կը կատարուին փութով և ճշդութեամբ։—Գիները որոշ եւ խիստ չափաւոր։—Զի'ք սակարկութիւն։

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ

ՀԱՆԴԵՐՁԵԼԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՆԲԱԾԱՆՕԹ ՀԱՄԱՑՆ ԵՒԹՊ. ԹՈՒՐՔԻՈՅ, ԱՍԻԱԿԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ԿՈԼՏԷՆՊԵՐԿ

Ա.-Խաչարան Անուան Ներքեւ

Այս վաճառատուն կը յանձնարարուի հասարակութեան և ամէն մրցման կրնայ դիմադրել իր կերպասներուն ընտիր յատկութեամբը, պատրաստութեան տոկունութեամբը, ինչպէս նաև հանդերձին գեղեցիկ կտրուածքովը։

ԳԱԼԱՏԱՅԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑՔ Ի Ս. ՊՈԼԻՍ

Թիւնելի քով Թիւ 2, եւ Բարաքէօյի կամուրջին գլուխը Թիւ 28

ՄԵԾԱԳԻՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱԳԻՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Հռոտոս	Փիլիպէ	Ռիոս	Տրիպոլիս (Սուրիական)
Քավալլա	Բոր-Սախտ	Թարսուս	Եաֆա
Ռուսմուք	Սելանիկ	Ատանա	Աքեա
Զմիւռնիա	Սամսոն	Պերութ	Ալեքսանտրիա
Վառնա	Մերսին	Դամասկոս	Գահիրէ եւն. եւն.
Պուրկաս			

ՄԵԼՏԱՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

ԱՀԽԵՔԱԾՈՒԹԵՍՕԹ ՄԱԶՈՒ. ՆՈՐՈՒՈՒՈՐ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ներմակ ընկած մազերուն գոյն, վերադիմ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Գլխու թեւիք շուտ մը անհետանի կ'ընէ։ Իր անուշ Հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցան ամենքը որոնց մորուքները մազերքիրենց բնական գոյներն դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։

"Դերի չէ, և ամենեին դեղն մը չըներ։ Թէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենդանի մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը ստացիր գնէ Ս. Մ. Ալլէն։ Հաճելի խոպոպան Խալէ նորոգողին։ (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row).

Կը դիպիս Խարիզ ու Կոու Եօրք։ Արվաճառօրի ամէն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անոյշեցի դեղագործներու քով։

Մեծ աքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը Եէնիճամ ի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եիւքսէք քարտրրում Լոմոն Քարուանսրի քով։

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց Թիւ 17 և ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 433, Իզիտաբ Ռոնտ. ՀԱՆՈՒԹԵԱՆց վաճառատունը։ 2218

ՔԱՈՒՉՈՒԿ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍԹԻՔ)

ՀԱՆԴԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ՐԻՊԼՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափագաքանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուկէ մուճակներն, որք իրենց վրայ իբրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուոյա և հաստատուն շինուած են կոպտ ԲԷրեռով։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուկէ մուճակները կը գերազանցեն քան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները։

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռի մը եւ արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը գրոշմուած է իբրև նշան։ Կը վաճառուին ի Պոլիս Սուլթան Համամ աղբիւրի մօտ Սեպուհ աղա Տէմիրճեանի թիւ 47 և 49 խանութն և բոլոր քաուչուկէ մուճակ վաճառողներու քով։ Կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Գոճաման Օղլու խան, Ճարճի կիսրոլի թիւ 13 մթերանոցը։

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 9 21 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գշ. 10 22 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 3ին յետ միջօրէի։ Պիրէանի մամբով։

Դշ. 11 23 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Երշ. 1 24 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ադ.—Դեկ. 10/22, երեքշաբթի օրը կ պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող սուրհանդակը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիեստի, Պէյրութ, Լաչիա, և Բոր-Սայիտ դացող շոգենաւերն։ 10

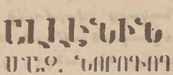

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որ ամիսը երկու անգամ կը քաշէ Լիվերբուլ և Աբե-Եալէց դիմաց

Անուանք	Թնոյ	Անուանք	Թնոյ
Ամերիկա	7718	Գերմանիա	4845
Էդրուբիա	7718	Պոմերիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բաւարիա	5587	Ադրիա	2393
Սեքսոնիա	5517	Սարմատիա	2166
Կալիա	4809	Թարիֆա	2246
Ոլեթիա	4557	Բաւարիա	2144
Ալբերթ	2.48	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մարգրէթ	1855
Շերոսոսկի	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսանտրիա խան, Թիւ 11
17 Ղալաթիա

ՖԱՆԷԼԱՑԻ ՀԻՒՍԱՐԱՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՍԼԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Ի Մահմուտ փաշա, Քիւրքի խան, Թիւ 26 եւ 15, եւ Պահճէ-Գաբու, Մաքսատան կարգ, Թիւ 44 Թօհաքիէի վաճառատունը։

Թէ՛ մեծ և թէ՛ փոքր քանակութեամբ՝ արանց, կանանց և տղայոց համար՝ անխառն բրդէ, մանածէ, եւայն, ուզուած թանձրութեամբ և ուզուած չափով յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին ու պատրաստ կը ծախուին Ֆանէլա շապիկներ, վարտիքներ, մուցուներ, եւայն։ Մեր ապրանքները կը մրցին եւրոպականներուն հետ թէ՛ ամանութեամբ, թէ՛ գիմացկունութեամբ և թէ՛ իրենց նուրբ ճաշակով։ Ցաճախորդք ամէն կերպիւ գոհ պիտի մնան։

ՑՕԴԱՑԱՒԻՐ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐ Ը

ՁԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԻՃԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Շ. ԼԸ ԲԼՏՐԻԼԼԻ ԷՔՔԻ Ադ հատիկները, փոքր քանակութեամբ առնուելով, քիչ առնուան մէջ կ'անհետացնեն աւազն եւ քարը (մէզին հետ մէկտեղ քշուող միւս անլուծելի նիւթերն ալ)։ Ասով է որ այնչափ ազդեցիկ են վերոյնշանակեալ հիւանդութեանց դէմ։

ԼԸ ԲԼՏՐԻԼԼԻ ԵՒ ԸՆՆ. Ի Բարիզ եւ դեղատանց մէջ։

ԱՆՈՒՇԵՒ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԻ ՍՊԱՍՆԵՐ, ԱՆՈՒՇԵՒ ՍԱՂԱՆՆԵՐ, ԴՅԱՆԵՐ ՈՒ ՍԿՈՒՏԵՂՆԵՐ

ԴԵՂԱԿԵՐՏ ԵՒ ՁՈՐԴԱՐՈՒՆ

Վերոյգրեալ նիւթերն, արդիւնք տեղացի հայ արհեստաւորաց ճարտարարուեստին, արժանաթաղծեալ են հարիւրապատիկ արժանաթով ու նուրբ ճաշակաւ մը պատրաստուած և բուն իսկ արժանեալ անօթներէն բնաւ տարբերութիւն չունին, փափաքողք կրնան դիմել ի Պոլիս Մեծ Շուկայ Վարագը խան, վարի յարկ, Թիւ 2, Ցովսէփ Թօլեանի սենեակը։

Արտօնատէր Ս ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

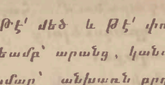

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՑԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1891 Նոյեմբեր 20 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչև Դեկտեմբեր 20

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եղբէրէն կամուրջ ելնող շոգենաւոց երթեւեկութիւնք։

2 15	Եէնիմ. Մեզդ. Պեյ. Թարդ. Եէնիք. (Եէնիք.ի շուք. Հետ պիտի հասնի-դալցի)	37
3 5	Եէնիմ. Մեսարդ. Պեյրիբաբ. Թարդ. Եէնիք. Մբրկ. Ր. Հիսար (Ր. Հիսարի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) (Ուրբաթ օրերը 3·30ին Պեպէք պիտի հանդիպի	28
3 —	Ր. Ա. Գաւոգ Մեզդ, Պեյրք. Թարդ. Պեյդաղ ակից մինչ Գանդիլ. անտի Ասիական եղբերի նաւամատոյցները հանգիստ-գալով Օրթք. և Գանթիլլի շուք. պիտի հաղորդակցի. և ուր. օրերը Օրթ. գատ Վանիք. Եէնկ Պեյլ. Գէլ. Պեզ.	18
3 45	Եէնիմ. Մեսարդ. Պեսիրաբ. Թարդ. Եէնիք. Մբրկ. Պեյաճ. Ր. Հիսար. Ր. Հիսարի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի. (բաց ի ուրբաթ օրերէ	28
4 30	Եէնիմ. Մեսարդ. Պեսիրաբ. Թարդ. Եէնիք. Սթէնս. Մբրկ. Պեյաճ. Ր. Հիսար. Պեպէք. Պեշիք. ուր. օրերը Ասիա, Գաւր. Օրթ.	39
6 —	Եէնիմ. Մեզդ. Պեսիրաբ. Թարդ. Եէնիք. Սթէնիամ. Մբրկ. Պեյաճ. Ր. Հիսար Պեպէք Ասիա. Գաւրդ. Օրթաք. Պեշիկ.	19
7 —	Եէնիմ. Մեզդ. Պեսիրաբ. Թարդ. Պեշիրաբ. Բաշտ. Եէնիք. Մբրկ. Գանդիլ. Ր. Ա. Հիսարիանս. Ասիա Զէնկ. Պեյլեր. Օրթաք. Գաւզ. Պեշիք. Իսակ.	23
8 —	Ա. Եր. Գաւազ. Եէնիմ. Մեսարդ. Պեսիրաբ. Թարդ. Եէնիք. Սթէնս. Մբրկ. Ր. Հիսար Պեպէք Ասիա. Գաւրդ. Օրթաք. Պեշիք.	18
10 —	Մեզդրդ. Պեյ. Թարդ. Եէնիք. Մբրկ. Ր. Հիսար Ասիա. Օրթաք. Պեշ.	34
	Եէնիքէօյի կամուրջ ելնող շոգենաւ	
2 50	Պեյաճ. Ր. Հիսար Պեպէք Ասիա. Գաւրդ. Օրթ. Պեշիք.	23
2 45	Եէնիք. Սթէնս Մբրկ. Պեյաճ. Ր. Հիսար Պեպէք Ասիա. Գաւրդ. Օրթաք. Պեշիք.	19
	Արնավուտքիշլէն կամուրջ ելնող շոգենաւ	
2 15	Պեպէք Ասիա. Գաւրդ Օրթաք. Պեշիք.	21
2 45	Պեպէք Ասիա. Գաւրդ. Օրթաք. Պեշիք.	23
3 5	Օրթաք. էն ուղղ. կամրջ. [բացի ուր. Ե]	22
3 15	Պեպէք Ասիա. Գաւրդ. Օրթ. Պեշիք	19
3 55	Ր. Հիսար Պեպէք Ասիա. Գաւր. Օրթ. Պեշիկ.	37
4 35	Օրթաք. էն ուղղ. կամրջ. բացի ուր.	18
4 35	Ր. Հիսար Պեպէք Ասիա. Գաւրդ. Օրթ. բացի ուրբ. (ուր. օրերը 4·30ին Պեպէքէն պիտի մեկնի)	22
5 15	Պեպէք Ասիա. Գաւր. Օրթ. Պեշ. Գաղ. բացի ուր. Ե	38
6 —	Պեպէք Ասիա. Գաւր. Օրթաք. Պեշիք (բացի ուր. Ե)	28
10 10	Մերկեզեանն ուղղ. կամրջ.	39
11 10	Պեպէքէն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. Ե]	23
	Ասիական եղբէրէն կամուրջ ելնող շոգենաւ	
2 15	Վանիք. Զէնկէլ. Պեյլեր. Գաւրդ.	34
2 15	Պեյդաղ Բաշտ. Զուպդ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանա. Օրթք. (Գանդ. պիտի հղրդեցի.) (Ուրբաթները բացի Օրթաք. էն Վան. Զէնկ. Պեյլ. Գաւզկ. Պեշիք.)	22
2 45	Պեպէք Գանա. Վանիք. Զէնկէլ. Պեյլեր. Գաւզ. Պեշիք. [բացի ուրբաթէ]	33
2 20	Պեյդաղ Բաշտ. Եէնիք. Զուպ. Գանդ. Պեյաճ. Ր. Ա. Հիսար Գանա. Արնավ. Զէնկ. Պեյլ. Օրթ. Գաւզ. Իսակ. Պեշիք. Գաղ.	1
3 40	Ա. Հիսար Գանա. Վանիք. Զէնկէլ. Պեյլեր. Գաւզ. Պեշիք.	34
3 40	Պեյդաղ Բաշտ. Զուպդ. Գանդիքա Ա. Հիսար Գանա. Օրթ. (Գանդիլի շոգենաւին կէս հաղորդակցի. ուրբաթները բացի Օրթ. է Վանիք. Զէնկ. Պեյլ, Գաւզկ. Պեշիք. պիտի հանդիպի)	18
4 35	Գան. Վան. Զէնկ. Պեյլ. Գաղկ. Իսակ. [բացի ուրբաթէ]	33
4 45	Պեյդաղ Բաշտ. Զուզ. Գանդ. Ա. Հիսար. Գանա Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գաղ. Պեշ.	21
7 —	Մբրկ. Ր. Ա. Հիսար Գանա. Արնավ. Զէնկ. Պեյլ. Օրթաք. Գաւզկ. Պեշիք. Իսակ.	1
9 —	Պեյ. Թարդ. Պեյդ. Բաշտ. Զուպդ. Գանդիշ. Ա. Հիսար Գանիդ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գաւզկ. Իսակ.	22
10 —	Պեյդաղէն Բաշտպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանա. Զէնկ. Պեյլ. Գաւզ. Իսակ. (բացի ուրբաթէ)	21
10 30	Զէնկկլիգիւշլէն ուղղակի կամուրջ (ուրբաթի օրերը Գանդիլլէն)	28
11 —	Գէնիճ.էն ուղ. կամրջ. (բացի ուր. Ե)	19
	Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եղբէր երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը	
3 30	Օրթաք. Գաւզ Արնավ. Պեպէք Ր. Հիսար [բաց ի ուրբաթէ	22
3 40	Գաղաթ. Իսակ. Պեշիք. Գաւզկ. Օրթ. Պեյլէր. Զէնկէլ. Արնավ. Գանդիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանդիշ. Մբրկ. Եէնիք. Բաշտ. Պեյդ. Թարդ. Պեշ. Մեզ. Եէնիմհամալլէ	23
4 15	Պեշիք. Օրթ. Գաւզ. Արնավ. Պեպէք Ր. Հիսար. Պեյաճ. Սթէնս. Եէնիք. Թարդ. Պեշ. Մեզդրդ.	19
5 20	Իսակ. Պեշիք. Գաւզկ. Օրթաք. Պեյլ. Զէնկ. Արնավ. Գանա. Ա. և Ր. Հիսար Գանդ. Զուպդ. Մբրկ.	1
6 —	Գաղաթ. Պեշիք. Օրթաք. Գաւզ. Պեյլ. Արնավ. Պեպէք. Ր. Հիսար Մբրկ. Եէնիք. Պեյդաղ. Թարդ. Պեշիրաբ. Մեզդրդ. Դավաշներ	18
7 —	Պեշիք. Իսակ. Գաւզկ. Պեյլ. Զէնկ. Արնավ. Գանա. Ր. Հիսար Պեյաճ. Գանդ. Եէնիք. Թարդ. Պեշիրաբ. Մեզդրդ.	22
8 30	Պեշիք. Օրթ. Արնավ. Պեպ. Ր. Հիսար Մբրկ. Եէնիք. Թարդ. Մեզդ. Պեշ.	34
9 20	Պեշիք. Օրթաք. Գաւզ. Արնավ. Պեպէք Ր. Հիսար Մբրկ.	39
10 5	Պեշիք. Օրթ. Գաւզ. Արնավ. Պեպէք Ր. Հիսար Պեյաճ. Մբրկ. Եէնիք. Թարդ. Պեշ. Մեզդ. Եէնիմ. (ուրբաթները 10 վերջ. հաւը)	38
10 45	Ր. Հիսար Պեյաճ. Մբրկ. Սթէն. Եէնիք. Թարդ. Պեշիրաբերէ. Մեզդ. Եէնիմ. (ուրբաթները չեկայ)	18
11 20	Եէնիք. Թարդ. Պեշ. Մեզդ. Եէնիմ. [ուրբաթները Պեյաճբգիւղ]	39
11 35	Պեպէք Ր. Հիսար Պեյաճ. Մբրկ. Սթէն. Եէնիք.	19
	Կամուրջէն Արնավուտքիշլ երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը	
3 20	Կամուրջէն ուղղակի Ր. Հիսար	37
4 40	Ուղղակի Պեպէք (ուրբ. ները 3·55)	30
5 25	Ուղղակի Պեպէք [բացի ուր. օրերէ]	23
10 30	Պեշիք. Օրթ. Գաւրուշ. Արնավ. Պեպէք (Ուրբաթի օրերը չի կայ)	28
11 15	Գաղ. Պեշիք. Օրթ. Գաւր. Արնավ. Պեպէք Ր. Հիսար. Պեյաճբգ.	38
11 45	Պեշիք. Օրթ. Գաւրուշ. Արնավ. Պեպէք	21
12 —	Պեշիք. Օրթ. Գաւր. Արնավ.	23
	Կամուրջէն Ասիական եղբէր երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը	
3 —	Ուղղակի Ա. Հիսար [բաց ի ուրբաթէ	34
3 15	Իսակ. Գաւզկ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք Գանա. Ա. Հիսար Գանդ. Զուպդաղ. Բաշտ. Պեյդ.	23
3 55	Ուղղակի Գանդ. (բացի Ուր. օրերէ)	34
8 45	Գաւզ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք. Գանդ. Ա. Հիսար Գանդիշ. Զուպ. Բաշտ պայմէ. Պեյդաղ. [բացի ուրբաթէ]	21
9 15	Պեշիքթաշ Գաւզկ. Պեյլեր. Զէնկէլ. ուրբաթները 9·30ին Վանիք. Գնդ.	28
10 10	Պեշիկ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանդ. Զուպ. Բաշտ. Պեյդ. Թարդ. Մեզդ. Ր. Ա. Գանդներ	37
10 20	Գաղաթ. Պեշիկ. Իսակ. Գաւզկ. Պեյլեր. Զէնկ. Գաւրշ. Արնավ. Գանա. Ա. Ր. Հիսար Գանդ. Եէնիք. Բաշտ. Պեյդաղ	1
10 40	Իսակ. Գաւզ. (Բացի ուրբաթէ)	19
11 10	Պեշիք. Գաւզ. Պեյլ.